

Miroslav Kůra, nezapomenutelná osobnost československého

Život v datech:

- 26.5.1924 narozen v Brně
- 1935 vstupuje do Psoťovy baletní školy v Brně
- 1940 angažován trvale v brněnském baletu
- 1942 Katovice - Mozart: Malá noční hudba
- 1943 totálně nasazen do Německa, odkud po roce utíká
- 1945-6 Brno: Fibich, Nedbal, Glazunov, Dvořák
- 1947-8 Bratislava: Čajkovskij, Nedbal, Korsakov, Gerschwin, Ravel, Stravinskij
- 1949 Praha
- 1950 Košice: Adam, Schumann, Stravinskij
- 1951-3 Košice: Chačaturjan, Janáček, Prokofiev, Asafiev, Vostrák, Suchon, Dvořák, Dolidze
- 1954 Bratislava: Prokofiev, Glier
- 1955 Praha: Asafiev, Čajkovskij

Vznešenost pohybu

Pak následují kromě pražských sólových tanečních vystoupení, choreografických prací a operních nebo činoherních choreografií mnohé zahraniční cesty. Nejdříve klasický balet: to je Moskva, Leningrad, Varšava, ale taky Brusel - sóla v čs.pavilonu na EXPO a Casablanca (Dvořák, Mozart), Barcelona, Skoplje, Lipsko, Terst, Innsbruck. Mezitím jmenován šéfem baletu v Brně (1964), jmenován národním umělcem (1968), získání zlaté medaile festivalu ve Valladolidu ve Španělsku za choreografii Čajkovského Labutího jezera (1970), stává se šéfem baletu Národního divadla v Praze (1973), opouští funkci šéfa baletu ND v roce 1978, od té doby je hostujícím choreografem v Čechách i zahraničí.

Strohá čísla, několik dat, životních stací, ani to nemůže vyjádřit bohatý

a smysluplný život umělce, mimořádné osobnosti československého baletu. Jeho profesí je pohyb, fluidum, vyjádření duše tělem. Miroslav Kůra se dostal na výsluní baletního umění prostřednictvím výborného brněnského mistra Ivana Váni Psoťy, jehož škola je dodnes v Brně legendou. Ve své době byl vynikajícím choreografem

se zkušenostmi z New Yorku, Russe a Buenos Aires, ale přijímal také italské baletní vlivy. Jeho sestra Ljuba Kvasnicová-Psoťová byla Kůrovou první učitelkou, která rozpoznala mimořádný talent jedenáctiletého chlapce a již jako patnáctiletý mohl k divadlu. Pod Psoťovým vedením tančil ve významných dílech kmenového baletního repertoáru, jako jsou Pohádka o Honzovi O.Nedbal, Slovacká suita V.Nováka, Šeherezáda Rímského-Korsakova, Petruška I.Stravinského. Mladá tvář a zanícený projev přinesly úspěch u obecnosti, ale válečná léta přetrhla zdárně se rozvíjející kariéru. Po skončení války nastoupil do Brna, pak na základní vojenskou službu v Košicích, která pokračovala v Praze a potom v Bratislavě.

Životopisec M.Kůry, Jiří Pilka, o tomto období píše: "Protože Kůrovo jméno začíná nabývat na popularitě, učinilo několik vedoucích osobností slovenských divadel taková opatření, že měl možnost v průběhu vojenské služby působit také jako tanečník. Díky výjimečným podmínkám mohl vystupovat v Národním divadle v Bratislavě, kde v lednu 1947 dostává poprvé významnou roli prince Radoslava z Čajkovského Labutího jezera. Na této scéně pracuje se zkušeným choreografem a režisérem Rudolfem Macharovským, který byl v letech 1946-48 vedoucí osobností bratislavského divadla." Jiří Pilka ve své monografii o M.Kůrovi zdůrazňuje právě tento moment v životě tanečníka. Protože příchod Kůry na Slovensko znamenal rozhodný krok směrem k choreografii i režii, ale taky ještě netušený krok k období, kdy bude ovlivňovat rozvoj baletního umění na Slovensku. Nejdříve se ale dostává do Prahy, kde v Národním divadle spolupracoval se Sašou Machovem, tančil v jeho inscenaci Šipkové Růžky, a to s velkým úspěchem. Ale divadlo nemělo "volné

místo" a proto přijal hostování v košickém divadle na pozvání Janka Borodáče a Rudolfa Macharovského. Už 18. února 1950 byla premiéra Adamovy Giselle a Schumannova Karnevalu v dubnu uved-

baletního umění

li Stravinského Petrušku společně s Pucciniho operou Gianni Schicchi. Nezapomenutelné zůstalo ještě další jeho hostování v baletu Arama Chačaturjana Gajané. A jak dále J.Pilka zdůrazňuje: *"Pro Košice byla tato představení oživující injekcí, ovlivnila návštěvnost a zájem o balety. Kůra se zde setkal nejen s přátelskou velkorysostí ve vedení divadla, ale našel i dobré partnery: Elišku Slancovou a Rudolfa Macharovského (jako tanečníka)."*

Po návratu do Prahy se Kůra zejména ve spolupráci s geniálním S.Machovem stává hvězdou baletního umění tehdejšího Československa. Kůra podával jako sólový tanečník vrcholné umělecké výkony, do popředí se dostávala potřeba výrazovosti, strhujícího sdělení. Ale léta působení Z.Nejedlého, hostování souboru Alexandrovů a Kůrovo přesvědčení o neslučitelnosti baletu jako umění s estrádním typem sovětských programů, rovněž žárlivost a závist na jeho mimořádné úspěchy přivedly Sašu Machova k depresi a v znechucení se otrávil. Jeho smrt velice zasáhla citlivého Kůru, byla to poslední kapka k mnohým svizelím kolem baletu a jeho osoby. Vzpomněl si na vřidnou nabídku Janka Borodáče, aby přijel do Košic, kdykoliv bude potřebovat. Zanechal tedy Prahu i své legendární pověsti a od listopadu 1951 byl opět v košickém divadle.

I když je tomu téměř 50 let, zdálo by se, že umění, které zde Kůra zanechal, vytvořil nebo přivezl jako dědictví Psoty a Machova, společně vytvořil s Rudolfem Macharovským, že léta smažou dosah a význam jejich práce. Ale i po tolika letech se najdou ještě návštěvníci divadla, kteří s láskou vzpomínají na večery s baletem, tancem a i choreografií mistra Kůry. Na setkání právě těchto lidí, které se uskutečnilo u příležitosti nedožitých devadesátin R.Macharovského v Košicích, vzpomínali pamětníci na zlatou éru košického baletu, na 75 let M.Kůry a lásku k baletu. Byly to nejen Giselle a Lašské tance, Vostráková Viktorka, ale nejvíce Prokofievův Romeo a Julie, v němž Kůra tančil Romea. Nezapomenutelné jsou Plameny Paříže B.Asafieva, Čajkovského Spící krasavice, choreografie oper Boris Godunov, Krůtnava, Rusalka.

Kůra byl umělcem, který zde zanechal odkaz o nesmlouvavosti, o umělecké přisnositi a náročnosti, o úctě k tanci, o baletu jako oboru s nekonečnou výrazovostí, s posláním vznešenosti, krásy a s jediným cílem. A tím je srdce diváka a jeho citový život.

Lýdia Urbančíková
Foto: archiv autorky

Jubilující TJ Sokol-Považská župa sokolská M.R. Štefánika v Trenčíně

TJ Sokol v Trenčíně byla založena 20. února 1919. I když činnost organizace dvakrát násilně přerušili (v letech 1939-45, 1948-1989), byl trenčinský Sokol znovu zaregistrován 3. října 1990. V současnosti sdružuje 415 členů s cílem rozvíjet a podporovat aktivní způsob života. Nabízí obyvatelům Trenčína mnoho možností pohybové aktivity, od nejmladších až po nejstarší věkové kategorie. Děti cvičí v oddílech všestrannosti, v oddílech aerobiku ženy a dorostenky. Oblibu u žen si získala kalanetika a jóga. Muži-senióri navštěvují posilovnu a oddíl všestrannosti. Volejbalové oddíly jsou určeny pro starší žákyně, pro dorost a pro muže. Dobré podmínky v Sokole Trenčín našli i vyznavači kanoistiky.

Cíl: tělesná i duševní svěžest

V novém rozvojovém programu, vycházejícím ze společenských a zdravotních potřeb společnosti, připravují se další přitažlivé oddíly: cvičení rodičů s dětmi, cvičení dětí předškolního a mladšího školního věku, oddíl pro zdravotně oslabenou mládež, ženy-seniorky

najdou oddíl určený pro vyšší věkovou kategorii a odpovídající obsahem i ženám se zdravotními problémy. Pravidelnou činností v Sokole směřují sokolové cestou k tělesné kráse, duševní svěžesti a prevenci zdraví.

Trenčínští sokolové jsou příkladně aktivní. Po obnovení jednoty se už v roce 1994 zúčastnili XII.všesokolského sletu v Praze, v roce 1996 XIII.sokolského sletu ve Philadelphii, v roce 1997 XIX.sokolského sletu v Chicagu. V roce 1997 zorganizovali Setkání sokolů ze slovenských a moravských sokolských žup pod Trenčinským hradem a v roce 1998 měli hojně zastoupení na Sokolských slavnostech v Košicích. Na XX.sokolský slet v Clevelandu mají

namířeno letos a ve velkém počtu se připravují na XIII.všesokolský slet v Praze v roce 2000.

Vzpomínku a obdiv si zasluhují sestry a bratři, kteří se zasloužili o postavení trenčinské sokolovny. Budovali ji od roku 1920 do roku 1935, kdy byla slavnostně otevřena. Po okupaci sokolovny Hlinkovou

gardou (1939-45), její konfiskaci státem pro TTS (1948-1989) zchátrala. Zdevastovaná a s rozkradeným inventářem se vracela 1. února 1991 zpět, do vlastnictví sokolů.

Sestrám a bratrům, dorostu a žactvu TJ Sokola Trenčín přejeme, aby i nadále měli na paměti, co hlásal duchovní otec a spoluzakladatel Sokola, estetik a teoretik tělesné výchovy, Dr.Miroslav Tyrš: "Jedinec se může ke svému lidskému poslání úplně rozvinout jen v společnosti a pod výchovnými vlivy, které působí současně a v souladu na jeho tělesnost, duševnost a mravnost."

Duňa Gurská
členka Sokola Bratislava-Vinohrady

